

Submission 26

Economisch belang en persoonlijk voorkeur

Gábor Pusztai

Universitair hoofddocent, vakgroephoofd, Universiteit Debrecen, Faculteit der Letteren, Vakgroep Nederlands, Debrecen, Hongarije

De rol van het vertalersechtpaar Székely-Lulofs in het cultureel transfer tussen Nederland en Hongarije

Literaire vertalingen uit het Nederlands waren in de eerste helft van de twintigste eeuw enorm toegenomen. In de periode 1900-1909 werden in totaal 127 Nederlandse titels in twaalf talen vertaald, tussen 1920 en 1929 waren dit al 157 titels die in elf talen werden vertaald. In de jaren dertig was de toename ongekend: 396 Nederlandse boeken werden in achttien talen vertaald (Heilbron, 1995, p. 230). Van deze boekenproductie en van het groeiende aantal vertalingen was een bescheiden deel toegefallen aan de Hongaarse boekenmarkt. De bekende auteur Madelon Székely-Lulofs (1899-1958) en haar tweede man, de Hongaar László Székely (1892-1946) waren in de jaren dertig sleutelfiguren wat betreft cultureel transfer tussen Nederland en Hongarije. De vertaalactiviteiten van het echtpaar Székely-Lulofs waren onder andere daarom zo belangrijk, omdat zij niet via een transfertaal vertaalden, maar direct van de ene kleine taal naar de andere kleine taal. Zij kozen vooral de bekende Hongaarse auteurs uit die tijd. Zij vertaalden werken van de Hongaarse schrijvers Lajos Zilahy, Lajos Kassák, Sándor Márai, Ferenc Molnár, Jolán Földes, Zsolt Harsányi, Ferenc Kőrmendi, Gábor Vaszary in het Nederlands.

Het schrijver-vertaler-echtpaar Székely-Lulofs heeft ook Nederlandse literatuur in het Hongaars vertaald. Zij kozen echter niet voor de meest vertaalde Nederlandse auteurs uit die tijd zoals Johan Fabricius, Madelon Székely-Lulofs (!) en Jo van Ammers-Küller, en ook niet voor de in Hongarije bekende Nederlandse auteurs zoals Herman Heijermans en Louis Couperus, maar voor Jan de Hartog, Klaas Norel en Antoon Coolen. In mijn bijdrage probeer ik de oorzaken van hun literaire keuze te achterhalen.